

PAULA DALY

*Udělal
jsem chybu*

On chce ji.
A ona potřebuje jeho peníze

Udělalala jsem chybu

Vyšlo také v tištěné verzi

Vyrobeno pro společnost Palmknihy - eReading

Paula Daly

Udělalala jsem chybu – e-kniha

Copyright © BB/art s. r. o., 2019

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

Udělal
jsem chybu

PAULA DALY

*Udělalala
jsem chybu*

Přeložila Jana Pacnerová

Vydalo nakladatelství BB/art s.r.o. v roce 2019

Bořivojova 75, Praha 3

Copyright © 2015 Paula Daly

All rights reserved.

*Z anglického originálu *The Mistake I Made**

(First published by Bantam Press, Great Britain, 2015)

přeložila © 2019 Jana Pacnerová

Redakce textu: Dana Packová

Jazyková korektura: Ivana Podskalská

Tisk: CENTA, spol. s r. o., Vídeňská 113, Brno

První vydání v českém jazyce

ISBN 978-80-759-5280-6 tištěná kniha

ISBN 978-80-759-5330-8 ePub

ISBN 978-80-759-5331-5 Mobi

ISBN 978-80-759-5332-2 PDF

Věnováno Grace

ČERVENEC

1

LIDSKÁ TĚLA JSOU MŮJ OBOR. Živá, ne mrtvá. A tělo, které jednoho parného odpoledne začátkem července leželo na břiše přede mnou, představovalo běžný exemplář. Toho dne to byl můj dvanáctý pacient, bolela mě záda a slunná nálada mě začínala zvolna opouštět.

„Jak to vypadá?“ zeptal se, když jsem zabořila palce do tuhých fascií, ubíhajících podél jeho páteře.

„Docela dobře,“ odpověděla jsem. „Zlikvidovala jsem tu zatuhlinu kolem L4 – to je ten problematický obratel. Měl byste zaznamenat rozdíl, hned jak vstanete.“

Byl to dělník z lomu. To bývali nejtěžší zákazníci. Mluvili hodně málo, takže jsem si užívala krátký odpočinek od interakce, jakou vyžadovala většina ostatních, ale fyzicky představovali dělníci z lomu těžkou námahu pro ruce. Mají vypracované svaly, tkáň klade odpor a to vyžaduje, abych se do svých přepracovaných palců opírala celou vahou horní části trupu.

Palce byly mé pracovní nástroje. Zásadní pro každíčkou stránku mé činnosti. Byly diagnostickými nástroji, které nalézaly a hodnotily nuance struktury tkání; prostředkem k poskytnutí úlevy osobě trpící bolestmi.

Kdysi jsem uvažovala, jestli si je nemám nechat pojistit. Jako si Betty Grablová nechala pojistit nohy. Ale nějak jsem se k tomu nikdy nedostala.

„Až mi doděláte ta záda,“ řekl, „jestli bude čas, mohla byste se mi v rychlosti mrknout na rameno?“

Zvedl hlavu a lítostivě se usmál, jako by opravdu nerad obtěžoval.

„Beze všeho,“ opáčila jsem zvesela a potlačila vzdech.

Bývala jsem samostatně výdělečně činná fyzioterapeutka a ze všech sil jsem se snažila vyhovět potřebám úplně každého pacienta. Pokud jsem nedosáhla výsledků, nedostala jsem zapláceno. Takže jsem usilovně pracovala na vybudování úspěšné praxe.

To, o co usilujeme? Rovnováha mezi prací a životem? Nějakou dobu jsem ji měla.

Teď už ne.

Když došly peníze, ocitla jsem se tady. Padesát hodin práce týdně pro řetězec klinik, zavřená v kamrlíku s nedostatkem vzduchu, kde se pacienti střídali jak na běžícím pásu. Plody mé lopoty jdou rovnou do kapes někoho jiného.

Taky jsem skončila vydaná na milost a nemilost manažerovi praxe jménem Wayne.

Wayne to myslel dobře, ale jeho touha odvádět dobrou práci byla někdy až nesnesitelná. A každou chvíli se navíc pokoušel o flirt – ačkoliv bych řekla, že to nikdy nedospělo až na hranici sexuálního obtěžování. Ale člověk musel zaujmout pevný postoj, jinak by jeho chování eskalovalo a začal by navrhovat rande. Asi byl trochu osamělý.

Dělník z lomu teď seděl na okraji masážního stolu, já si klekla za něj a požádala ho, aby postiženou paži pomalu zvedl. Když ji dostal do devadesátistupňového úhlu, prudce nasál vzduch bolesti a bezděčně škulbl ramenem.

„Supraspinatus,“ sdělila jsem mu.

„Je to zlé?“

„Může to být ošemetné. Dneska to ale nemůžu pořádně ošetřit, nemáme dost času. Ale píchnu vám tam akupunkturní jehličku a uvidíme, jestli vám to aspoň trochu neuleví.“

Studovala jsem akupunkturu jako postgraduální kurz, a zatímco jsem otáčela jehličkou sem a tam, sem a tam, slyšela jsem z recepcce, jak Wayne chlácholí nějakou pacientku a snaží se ji přesvědčit, aby se objednala k někomu jinému.

„Chci Roz Tooveyovou,“ říkala mu.

„Roz má plně obsazeno až do poloviny příštího týdne. Co takhle Gary Muir?“ naléhal. „Gary má dneska jeden volný termín. Mohl by se na vás podívat už za deset minut.“

Žádná odpověď.

„Dobře, tak co tedy Magdalena?“ navrhoval Wayne.

Tohle byl běžný sled událostí. Nejprve se Wayne pokoušel přesunout lidi ke Garymu, který podle mého názoru nerozeznal vlastní loket od zadku, a pokud mi bylo známo, přijali ho na školu jen proto, že v té době panoval celostátní nedostatek mužských fyzioterapeutů. Než nastoupil do kurzu, hrál Gary fotbal v druhé divizi.

„Magdalena?“ zeptala se pacientka. „To je ta Němka?“

„Rakušanka,“ opáčil Wayne.

„Posledně mi ublížila. Bylo mi, jako by mě přejel autobus. Chci Roz.“

„Jenže,“ začínal Wayne ztrácet trpělivost, „*jak už jsem řekl*, Roz má plně obsazeno.“

Roz Tooveyová jsem já, mimochodem.

„Nemůžete s ní prostě promluvit?“ zeptala se. „Říct jí, že jsem Sue Mitchinsonová a zase mě berou záda? Chodívala jsem k ní pravidelně. Určitě mě někam vmáčkne, když bude vědět, že jde o mě. A mám *nepopsatelné bolesti*. Roz je jediná...“

„Tak moment,“ řekl Wayne podrážděně a uslyšela jsem kroky mířící ke mně.

Tři ostrá klepnutí na dřevo.

„Roz, je tu nějaká Sue Mitchinsonová a chce vědět, jestli ji přijmeš.“

„Omluvte mě na chvíli,“ požádala jsem pacienta.

Otevřela jsem dveře a vystrčila hlavu ven.

Přes Waynea jsem upřela oči přímo na Sue, která, jen co mě uviděla, vykročila napříč recepcí.

Než jsem stihla promluvit, spustila úvodní řeč. „Roz, nechtěla bych to, kdybych nebyla úplně na dně. Ty přece víš, že ne. Kdybys mi mohla věnovat jen pět minut, byla bych ti strašně vděčná.“

Nejenže jsem byla jediná fyzioterapeutka v Jižní jezerní oblasti, která

byla zřejmě schopná Sue pomoci – navíc jsme my dvě měly společnou minulost.

Měla jsem společnou minulost se spoustou pacientů, kteří navštěvovali tuto praxi, a ta spočívala v tom, že za mnou všichni přešli z mé vlastní kliniky, když se položila. Většina z nich se podílela na vybudování mé klientely, takže jsem jim vlastně byla skutečně zavázaná.

Na začátku jsem si dala jeden malý inzerát do místních novin, a jen co jsem poskytla lidem úlevu od jejich někdy i chronických bolestí (což se některým jiným fyzioterapeutům v oblasti vždycky nedařilo), rozkřiklo se to. Do měsíce jsem měla plno. Samozřejmě, teď nastal problém, že ti první pacienti, ti, co byli tak hodní a doporučovali mě ostatním, se ke mně zčistajasna nemohli dostat. A tak se uchylovali k prosbám typu: „Víš-přece-že-bych-to-nežádala-kdybych-nebyla-úplně-zoufalá.“

„Sue, nejde to,“ prohlásila jsem rázně. „Musím vyzvednout George z družiny a tenhle týden už jsem dvakrát přišla pozdě.“

Bez rozmyšlení odpálila: „Co kdybych zavolala matce, aby George vyzvedla ona?“

Matku Sue jsem neznala. Nikdy jsem se s ní nesetkala. George taky ne.

„Bydlíme teď v Hawksheadu,“ odpověděla jsem co možná taktně. „Takže to fakt není proveditelné.“

Sue zkřivila obličej, jako by se horečně snažila vymyslet řešení, které by mohlo fungovat, zatímco Wayne přihlížel s rostoucím znepokojením. Možná ho děsně štválo, že pacienti trvají na ošetření u mě a nedají se odpálkovat k takovým, jako byl Gary. Wayneovi to překáželo ve vytváření vyváženého rozvrhu návštěv. A končilo to tím, že jsem se dřela do bezvědomí, zatímco Gary na recepci chytal lelky.

Obvykle trávil Gary volný čas klábosením s Waynem a diskusí o Premier League a výhodách kopaček značky Puma King. Oba používali často slovo „jednoznačně“.

„Co kdybys mi věnovala pět minut? Nanejvýš pět minut,“ zkusila to Sue naposled.

„Tak jo, pět minut,“ podlehla jsem. „Ale budeš muset počkat. Hned po tomhle pacientovi mám dalšího a už mám zpoždění.“

Sue neposlouchala. Už spěchala zaujmout své místo v čekárně dřív, než si to někdo stihne rozmyslet.

„Volalas tomu pojišťovákovi?“ zeptal se Wayne.

„Cože? Ne, promiň. Zase mi to vypadlo z hlavy.“

Wayne dramaticky vzdychl, obrátil oči v sloup a promluvil způsobem, jakým člověk kárá malé děcko. „Vyřeš si to, Roz. Všichni ostatní už mají hodnocení hotové.“ Ztlumil hlas. „Bez toho hodnocení nejsi plně chráněná. Klinika *není plně chráněná*, pokud...“

„Udělám to. Slibuju. Hned jak budu mít volnou chvíli. Poslyš, Wayne,“ vystoupila jsem z ošetrovny a zavřela za sebou dveře, aby pacient neslyšel, na co se chci zeptat, „nejspíš není nějaká šance na menší zvýšení mého platu, vid’? Já jen, že momentálně jsem na tom fakt bledě a nejsem si jistá, jestli vyjdu do příštího pátku.“

Naklonil hlavu ke straně a zadíval se na mě s mírnou výčitkou. „Už jsem ti to říkal, Roz,“ odvětil vlídně. „Firma nemůže dělat výjimky. Ani kvůli tobě. Rád bych pro tebe něco udělal, ale na mou duši, mám svázané ruce.“ A s těmi slovy odkráčel.

Zatímco jsem dokončovala práci s dělníkem z lomu, slyšela jsem, jak Wayne informuje na recepci Sue, hlasem nyní silným a velitelským, že musí zaplatit za ošetření předem a *plnou sazbu* bez ohledu na délku trvání.

Tohle měl ve zvyku dělat, když měl pocit, že někdo znevážil jeho už tak omezenou důležitost, a dnešek nebyl výjimkou.

Pamatuju si, jak jsem před léty začínala pracovat samostatně a dělala jsem si hrozné starosti, jestli mi podnik bude fungovat, nebo ne. Tenkrát jsem vyjádřila své obavy před jedním ze svých prvních pacientů Keithem Hollinghurstem a ten řekl tohle: „Kdo to v sobě má, dokáže to. Kdo to v sobě nemá, ten to nedokáže.“

Až dodnes pořád opovrhuje lidmi, co si hrají na podnikání; nechápou, co to ve skutečnosti vyžaduje, vytvářet zisk rok co rok. „Devět z deseti firem se položí,“ říkal mi. „Postarej se, ať se nepoloží ta tvá.“

Keith Hollinghurst byl stará škola. Vedl sběrnou kovů. Pokaždé měl v kapse roličku svinutých dvacetilibrovek a nezaostával na cestě vpřed. Keith byl

nadále mým pacientem, a když teď ležel na břiše, chlupatá záda posetá akupunkturními jehličkami, naslouchala jsem jeho láteření na všeobecnou neschopnost okresní rady Jižní jezerní oblasti. Zatímco tlumočil rozhovory, co kdy vedl s rozmanitými byrokraty – které přirozeně pokaždé jaksepatří usadil –, přitakávala jsem všelijakými ó a á a občas jsem kladla otázky, abych budila dojem, že dávám pozor. Pak jsem vytahala jehličky z Keithovy pokožky a požádala ho, ať se otočí naznak, abych mu mohla napravit bederní páteř přetažením nohy přes přední část těla. Poslechl, a když jsem mu podsouvala pod hlavu polštář, zahlédla jsem velkou skvrnu od zaschlé moči na předku jeho slipů.

„Mám pro tebe návrh, až mi doděláš ty záda,“ pronesl a rychle přitom mrkal.

„Nebudu se dívat, jak masturbuješ, Keithe.“

Už mi to nejednou navrhl.

Zůstal zticha, zatímco jsem mu překládala nohu, požádala jsem ho, aby se nadechl, pak vydechl, a já prudce přitlačila a naslouchala výmluvnému lupnutí.

Pacienti si myslí, že je to zvuk meziobratlové ploténky, zatlačené zpátky na patřičné místo. Není. Je to buď zvuk povrchu dvou obratlů, které se odpojí a rozestoupí – lupnutí způsobí plyn vycházející z uvolněného prostoru –, nebo, což je běžnější a bylo tomu tak i v tomto případě, je to zvuk trhání srůstů kolem obratle.

Ale já přistupuju na tu ploténku, protože je to jednodušší.

Další věci, na které přistupuju, jsou: za prvé přesvědčení každého, kdo navštíví osteopata, že má jednu nohu delší než druhou, za druhé protivná domněnka, že slepí fyzioterapeuti mají léčitelské schopnosti hodné samotného Ježíše Krista a za třetí nepravdivé tvrzení všech žen středního věku, že mají velmi vysoký práh bolesti.

„Koukej,“ řekl Keith, „vím, že ti chybí prachy. Vím, že jsi s klukem sama. Dám ti šedesát liber navíc na ruku *hned teď*, jestli to uděláš. Ani nemusíš být blízko mě. A budu rychlý.“

„Absolutně ne.“

„Pamatuješ, co jsem ti říkal, když jsi začínala?“

„Připomeň mi to,“ vyzvala jsem ho.

„Že musíš jít přes moc, jestli máš přežít. Ti, co dělají v podnikání jen to, co je nutné, selžou... ti, co neposkytnou zákazníkovi nějaké uspokojení navíc...“

„Moje podnikání už selhalo. Na tohle je pozdě.“

„Ano, ale jestli se chceš postavit zpátky na nohy, Roz, nemůžeš dělat jen holé minimum. Lidi očekávají víc, dneska víc než kdy dřív. Při tom, v jakém stavu je ekonomika. Všichni se ženou za penězi. Pracovních míst ubývá a...“

Podívala jsem se na něj.

„To snad nemyslíš vážně, že po mně chceš zrovna tohle na základě procenta nezaměstnanosti, Keithe, že ne?“

Uhnul očima a pak se kousl do dolního rtu.

„Osmdesát babek,“ řekl. „Osmdesát babek v hotovosti. Teď hned. Ani nemusíš předstírat, že se ti to líbí.“

„Mně se to *nelíbí*.“

„Sto liber.“

„Ne, Keithe,“ prohlásila jsem rázně. „A teď si oblékni kalhoty.“

2

PŘÍVOZ STÉNAVĚ ODPLOUVAL od břehu a já vystoupila z auta. Pro turisty je to daná věc, že vystoupí ze svých vozů, jen co se vrata přívozu zavřou – usměvavě se navzájem fotografují s jezerem v pozadí, ukazují si na hezká sídla rozestá podél pobřeží. Jenže já jsem jako většina místních brala krásu jako samozřejmost. Zapomněla jsem se dívat na břidlicové vrcholky hor, prastaré lesy, třpytivou vodní hladinu.

Strohý majestát okolí snadno přestanete vnímat, když čelíte každodenním starostem a obavám.

Vesnice Bowness a Hawkshead odděluje největší přírodní jezero v zemi: Windermere. Přívoz je kříží uprostřed, vlastně v nejširším místě jezera, a slouží na svém současném místě už víc než pět set let. Cesta kolem jezera je dlouhá dvaadvacet kilometrů a v hustém letním provozu může klidně trvat přes hodinu, takže přívoz má zásadní význam. Zpočátku provozovaly přívoz veslice, později parník. Současný přívoz tažený kabely, kam se vejde osmnáct aut, pohání nafta.

Kdyby se den vydařil, byla bych šťastná. Srdce by mi překypovalo nadšením z cesty domů do Hawksheadu a byla bych ráda, že jsem naživu. Že se mi dostalo požehnání žít na jednom z nejhezčích míst na světě. Na takovém místě, o němž lidé sní, že se tam po celoživotní těžké práci odstěhují na odpočinek.

Dnes jsem měla zpoždění.

Neomluvitelné zpoždění.

Báchorky o dočasném řízení dopravy světly, traktorech s přívěsy naloženými ovci nebo píchých pneumatikách nezaberou. A ať jsem měla zpoždění sebevětší, přívoz rychleji jet nedokázal.

Před dvěma týdny stálo moje auto vedle sanitky s obětí nehody, a ani v tomto případě nemohl jet přívoz rychleji. Byl to zajímavý pohled, jak sanitka stála s blikajícími modrými světly, zatímco jsme se plazili přes jezero. Pasažéři na sebe vrhali nervózní pohledy a v duchu se ptali, kdo je uvnitř, kdo že to potřebuje naléhavou lékařskou péči. Nikdy jsme se to nedozvěděli.

Bylo jasné, že se do školní družiny dostanu až dlouho poté, co skončí, a tou dobou už bude George trpět obrovskou úzkostí, pravděpodobně i trochu poplakávat. Bylo mu devět, a ačkoliv obvykle v případě nutnosti vystupoval jako drsňák, poslední dva roky od doby, kdy jsme se s jeho otcem rozešli, pro něj byly těžké. Pozorovala jsem, jak ho bezstarostná povaha postupně opouští a nahrazuje ji jakási zasmušilá úzkost, stav podobný spíš narušenému puberťákovi. Čím dál častěji míval ostražitý výraz, jako by musel být jaksepatří připravený na překážky, které nám vrhne do cesty proud, v němž jsme se ocitli.

Vyndala jsem mobil a zvolila opakovanou volbu čísla.

Slunce ještě stálo vysoko na obloze a pořádně pálo.

Naftové výpary přívozu a dvou dosud běžících motorů aut znečišťovaly vzduch v rozporu s čistou, průzračnou jezerní vodou, po níž jsme pluli. Stála jsem u zábradlí, držela telefon v dlani a znovu naslouchala nahrané zprávě ze školní družiny.

Pak jsem znovu zavolala Dylis, abych se pokusila lokalizovat svého bývalého manžela. Tentokrát to vzala.

„Dylis? Tady je Roz.“

„Kdo?“

„Roz,“ opakovala jsem. „Kde je Winston?“

„To já nevím, zlato,“ odpověděla neurčitě, jako by se právě probudila. Často působila takhle, jako mírně zdrogovaná, ne docela při smyslech. „Asi je v práci,“ dodala. „Počkej, najdu si pero a papír a zapíšu vzkaz, protože jsem strašně...“

„Dylis,“ přerušila jsem ji, „Winston nemá žádnou práci. Je bez práce, pamatuješ? Proto nedostávám žádné alimenty. Chceš říct, že *zrovna teď* nějakou práci má?“

„Ale... ne,“ zakoktala se. „To neříkám. Ne, tak to není. Nevím přesně, *kde* je. Možná někomu vypomáhá, víš, zadarmo?“

„Zadarmo,“ opakovala jsem bezvýrazně. „To je celý Winston. Koukej, Dylis, jestli se vrátí do pěti minut, můžeš ho poslat, aby mi fofrem vyzvedl George? Mám zpoždění.“

„Ale na nás není řada,“ opáčila nechápavě a já slyšela, jak obrací stránky; určitě stránky v diáři.

„Tenhle víkend ho nemáte,“ vysvětlovala jsem, „ale mám velké zpoždění. A vážně by mi pomohlo, kdybys mohla najít Winstona a...“

„Lístek, Roz,“ ozvalo se za mnou.

S telefonem zaklíněným mezi uchem a ramenem jsem se otočila, vytáhla z peněženky bankovku a předala ji. „Potřebuju nový bloček, Terry,“ pošeptala jsem obstarožnímu zřízenci. „Poslední lístek jsem spotřebovala dneska ráno.“

Provedli jsme výměnu, neboť Terry byl málomluvný, a já pokračovala ve vysvětlování situace Dylis. Neuměla řídit, takže jsem nenavrhl, aby dojela pro George osobně. Žila v Outhate, vesničce vzdálené zhruba dva kilometry od Hawksheadu. Ale Winston Toovey, můj bývalý, který očividně pracoval načerno – už od Vánoc, pokud mé podezření bylo správné –, pravděpodobně poletoval někde nablízku, ubíjel čas s lidmi a vážně neměl nikam naspěch, když teď žil s matkou a pěkně se zbavil všech hlavních povinností. A protože u sebe vždycky nenosil mobil, nebyl k sehnání.

Ukončila jsem hovor s Dylis, nikoli poprvé naplněna nutkáním praštit telefonem o něco tvrdého. To ve mně probouzela ona. Bylo to jako snažit se dostat nějaké informace z dítěte. Často jí něco uklouzlo a řekla o Winstonovi něco, co neměla – konkrétně *mně* –, a když jsem naléhala, oněměla a hleděla do země.

Když se na ni opravdu pořádně přitlačilo, Dylis zvedla hlavu a žalostně se na mě zadívala, jako by věděla, že má velký, velký průšvih. Dívala se na mě, jako by říkala: *Prosím tě, neříkej to Winstonovi.*

Měla jsem sto chutí s tou ženskou zatrást. Chtělo se mi zařvat: *Jak můžeš dovolit, aby tvůj syn odkráčel a nechal mě s toutle horou dluhů?* Ale neudělala jsem to, protože jsem v nějaké hlubší rovině chápala, že zasněná rozržitost je to nejlepší, nač se Dylis zmůže.

Ke škole jsem dorazila v 18.28.

Dvacet osm minut zpoždění.

Otevřela jsem hlavní dveře a uvítala mě oněmělá chodba, holé věšáčky na kabáty, opuštěný pytlík na cvičky.

Nadechla jsem se a vstoupila do třídy. Družinu používala v době vyučování třída prvňáčků, a když jsem čekala, až si George posbírá svoje věci, s oblibou jsem se rozhlížela po prvních pokusech o psaní a portrétech rodičů – které byly často překvapivě výstižné v tom, jak zvýrazňovaly vlastnosti, jež by rodiče asi radši potlačili (odstávající uši, křivé zuby).

Teď seděl George na podlaze, nohy natažené před sebou, oči sklopené, a hrál nějakou hru na Nintendo DS. Nezvedl hlavu, když jsem vstoupila, i když o mé přítomnosti věděl. Místo toho jen letmo cukl hlavou, aby odhodil vlasy z očí.

Iona, mladá žena, která školní družinu vedla, vzhledla od psacího stolu a mdle se usmála. Aby naznačila, že tohle bude opravdu naposled.

Byl pátek. Slunce právě zapadlo. Chystala se obléct podprsenku od bikin, šortky, žabky a s vychlazenou, orosenou lahví piva Peroni zaujmout místo na násvi.

„Moc se omlouvám,“ řekla jsem procítěně. „Moc, moc se omlouvám. Georgi, honem, vezmi si věci.“

„Roz?“ pronesla Iona.

„Já vím. Je to nepříjemné. Jaký příplatek vám dlužím?“

„Deset liber,“ řekla. „Museli jsme začít účtovat pět liber za každou natatou čtvrt hodinu, jinak by rodiče nepochopili, jak je to naléhavé.“

„Prosím,“ vytáhla jsem bankovku, s níž jsem si nemohla dovolit se rozloučit, „vezměte si dvacku. Víím, že nemůžete pořádk...“

„Roz,“ přerušila mě smutně, „o peníze nejde. Jde o můj čas. Jsem tu od půl osmé ráno a mám taky svůj život, víte?“ Iona při řeči nezvýšila hlas. Byla příliš dobrá profesionálka, než aby se hněvala před Georgem. Tím to

bylo skoro ještě horší. Mluvila, jako bych zklamávala sama sebe. Jako bych nechávala na holičkách svého syna.

„Omlouvám se,“ opakovala jsem. „Už se to nestane. Věřte mi.“

„Budeme muset tohle uspořádání ukončit. Prostě to není...“

„Ne,“ řekla jsem rychle. „Prosím, nedělejte to, nemůžu si to zařídit jinak.“

„Nejde o to, že bych vás nechápala, Roz,“ odpověděla. „Chápu, že to máte těžké. Ale chodíte pozdě prakticky každý den a není to fér. Není to fér vůči nám a není to fér vůči...“ Nedokončila větu, jenom ukázala na George, který předstíral, že neposlouchá, zatímco si bral krabičku od oběda z okenního parapetu. Jelikož mi došly sušenky, strčila jsem mu do ní dnes ráno broskvový jogurt a teď jsem toho litovala. Škola měla pravidlo posílat po dětech domů jejich odpadky, aby měli rodiče přehled, zda snědly celý oběd. Ten prázdný kelímek od jogurtu už bude žít vlastním životem.

Obrátila jsem se zpátky k Ioně a pochopila, že čeká, až promluví.

„Nevím, co dělat,“ řekla jsem upřímně, zatímco jsem promýšlela logistiku na příští týden.

Iona mi řešení nenabídla. Což vlastně nebylo nic překvapivého, protože trpělivost jí došla už víc než před měsícem. Dostávala jsem jednu druhou šanci za druhou.

Mohla bych požádat sestru.

Ne. Dnes slaví čtyřicáté narozeniny. Večer půjdeme na její oslavu a příští týden odjíždí do New Yorku. Rodiče jsou moc daleko a sestře jsem slíbila, že už se jim rozhodně nebudu vnucovat. V minulosti jsem je nechala na holičkách, a nedokázala bych je žádat o pomoc. Každopádně aspoň ještě dlouho ne.

Winston je nespolehlivý. Nejednou nechal George čekat u školních vrat, když ho nadchlo extrémní počasí a odjel pozorovat bouři na pobřeží.

Iona si odkašlala. Pořád čekala, až něco řeknu.

Jenže pak, kupodivu, jak se pokoušela stát na svém, sebou náhle trhla.

„Jste v pořádku?“ zeptala jsem se při pohledu na to, jak přešlapuje z nohy na nohu.

„Ne, ani ne,“ odpověděla a vzdychla. Dvakrát.

„No tak jo,“ řekla nakonec s poraženým, otráveným výrazem. „Tak jo, Roz, ještě jedna šance.“ A než jsem stihla vyjádřit svou vděčnost, než jsem jí stihla sdělit, že *absolutně nedopustím, aby se to opakovalo*, natáhla ruku dolů a vyhrnula si nohavici kalhot.

„Nejspíš nemáte deset minut času, abyste se mi podívala na koleno, vidíte?“

3

ZPĚTNĚ CHÁPU, jak všechno neodvratně směřovalo k tomuto bodu, k bodu, kdy se život odchýlil na dráhu šílenství, ale myslím, že to byl právě ten vzkaz, který odstartoval sérii následujících událostí.

NEVSTUPUJTE CÍTÍM PLYN ZDRAVÍ CELIA

Měla jsem ho páskou přilepený na domovních dveřích a dala ho tam naše sousedka. Celia žila ve vsi už pět let a nebyla zdejší rodačka; ve skutečnosti pocházela z okolí Liverpoolu. Ale když jste se jí zeptali, odkud přišla, odpovídala svým nejlepším hlasem, jakým mluvila do telefonu: „Ze Southportu v Lancashiru.“ (Všimněte si: Lancashire, ne Merseyside. Zřejmě zásadní rozdíl.)

Když jsem se nastěhovala do domku, zažili jsme několik nájezdů – Celia se dostávala do stavu nepříčetného rozčilení, pokud jsem nechala popelnici na konci zahradní cestičky víc než dva dny po sobě nebo když závěsy v našem obývacím pokoji zůstaly zatažené i potom, co jsem odešla do práce, anebo, nebesa chraň, jestliže jsem nechala prádlo na šňůře, když se u ní konala schůzka čtenářského kroužku. Celia byla děsný snob. Žena dělnického původu, která vám s oblibou dávala znát, že je *o maličko lepší*

než všichni ostatní. Bylo to strašně zábavné a já si ji kvůli tomu nečekaně zamilovala.

Záhy jsme dospěly k dohodě o určitém uspořádání, protože jsem neměla čas věnovat domku péči, jakou Celia považovala za nezbytnou, a protože žila ve smrtelné hrůze z poklesu hodnoty nemovitostí. Celia měla klíče od mého domu. Řekla jsem jí, že ať už jí začne brnkat na nervy cokoli, má to vyřešit osobně. Takže mi její manžel zanášel popelnici dovnitř, jen co odjeli popeláři. Po příchodu domů jsem nalézala okraje trávníku v předzahradce úhledně zastřižené anebo malé růžové skvrnky na pěšině tam, kde Celia zalila pampelišky prostředkem na hubení plevelu. Poslední dobou jsem cítila, jak ji svrbí ruce touhou vyzdobit mé zápraží několika závěsnými košíčky, stejnými jako ty čtyři, co měla sama, ale zatím na to ještě nezavedla řeč.

Sundala jsem vzkaz ze dveří. „Tak pojd’“, řekla jsem Georgeovi, „jdeme k Celi.“ To bylo to poslední, co mi ještě chybělo, abych byla upřímná. V půl osmé jsme museli znovu vyrazit z domu na sestřinu oslavu. George se musel najíst a oba jsme se potřebovali vyparádít. Při pohledu na něj jsem si všimla, že mu nad pravým uchem chybí trochu vlasů. Netušila jsem, jak je možné, že jsem si toho nevšimla dřív, protože to byl pěkný chumáč.

„Copak se děje?“ ukázala jsem tam.

„Nevím.“

„Georgi,“ řekla jsem.

„Zapomněl jsem.“

Letmá zmínka o lhaní. Určitě už jste si všimli, jak malí kluci nejsou schopni mluvit pravdu. Nemějte jim to za zlé. Jednoduše se nás bojí naštvat. „Georgi, já se na tebe nezlobím. Jen chci vědět, proč sis ustříhl tak velký kus vlasů.“

„Potřeboval jsem je na jeden výtvar,“ odpověděl.

„To zní rozumně,“ odpověděla jsem.

Vydali jsme se po pěšině k přední brance a pak kousek cesty k Celi. „Mám fakt žízeň. Potřebuju se napít, mami,“ řekl George a já opáčila: „To já taky.“ Bylo vedro; hustý, těžký vzduch uvězněný v nádrži vytvořené okolními horami. Odtáhla jsem si tuniku v pase a zatřepala jí, chabý pokus trochu se provětrat. Pot mi stékal po kůži, až to svědilo.

Celiin dům stál samostatně. My jsme bydleli v dvojdomku; druhou polovinu mého tvořilo rekreační obydlí. Majitele jsem nikdy neviděla. Místo nich se tam střídali různí lidé stejného druhu – lidé, co se usmívali, když svítilo slunce, a pokud bylo zataženo, byli zasmušilí a nekomunikovali.

Pamatujete si vesnici Greendale z dětského televizního seriálu *Pošťák Pat*? No, Greendale sice neexistuje, ale modelem pro ni byl Longsleddale, osada na druhé straně jezera, a je to skoro přesný obrázek Hawksheadu. Ve vesnici žije trvale pět set lidí, a kromě dovolenkářů zná vlastně každý každého. Kamenné nebo bíle omítnuté chaloupky zasazené uprostřed zemědělské půdy (většinou tvořené pastvinami pro ovce) ohraničují kamenné zídky stavěné bez malty. My v centru vesnice se těšíme výhodám plynu a kanalizace, ti na okrajích vytápějí své domovy elektřinou, nebo ještě častěji naftou a mají septiky. Každý v okruhu půldruhého kilometru od centra vesnice má vedle záchodu cedulku s výzvou, aby hosté nespľachovali víc, než je nezbytně nutné, a používali co nejmenší množství toaletního papíru. Na to si zvyknete, když v tom vyrůstáte. Jako na pasterizované mléko a polední přestávky v obchodech.

Celia určitě číhala u okna a vyhlížela nás, protože jen co jsme otevřeli její branku, už byla u dveří. „Dobrý Bože, Georgi!“ pronesla hlasitě. „Co sis to propána udělal s vlasy?“ Nejspíš *byl* nad uchem tak trochu skalpovaný. „Vypadá jako ten blbeček Billy. Víš, z *Přeletu nad kukaččím hnízdem*?“ Mračila se, bradu zataženou. „Vid', Roz?“

„Jak to myslí, mami?“ zašeptal George ustaraně, když jsme se blížili k domu.

„Nic. To je jen takový starý film. Billy byl tvrdák a hrdina,“ zalhala jsem.

„Vidělas ten vzkaz?“ zeptala se Celia a já přikývla. „Pojďte dál, pojd'te dál,“ vedla nás dovnitř. George si automaticky zul boty, aniž k tomu dostal pokyn.

„Volalas Transco?“ zeptala jsem se jí a ona neodpověděla. Místo toho znervózněla a řekla Georgeovi, aby „šel dozadu do kuchyně za Dennisem. Piplá se tam s rajčatovými sazeničkami. A Foxy je taky na zahradě“.

Foxy byla Celiin starý pes. Byla to nevrlá, nafoukaná fenka malého teriéra, která nenáviděla děti, ale kdovíproč si nechávala od George drbat břicho, když byla ve správné náladě. Poslední dobou odmítala chodit na

vodítku. Tedy pokud neměla namířeno zpátky domů. Takže teď bývali Celia a Dennis k vidění, jak jedou denně časně ráno autem na druhý konec vesnice, kde Dennis vysadil Celii a Foxy a ty pak šly zpátky pěšky. Celia byla touto lstí nadšená a prohlašovala, že Foxy je „skoro svižná“, dokonce i táhne na vodítku.

George se odlouдал za psem a Celia těžce polkla, než promluvila.

„Problém,“ začala.

„Problém s plynem,“ doplnila jsem.

„Bohužel ne. Dala jsem tam tu cedulku, abyste nešli dovnitř. Nechtěla jsem, aby to George viděl.“

„Viděl co?“

„Připrav se, Roz – byli tam exekutoři.“

„Co odnesli?“

„Odnegli toho hodně. No, všechno až na postele, protože ty zřejmě patří vašemu domácímu, který se *taky* plazil kolem a nechával za sebou cestičku slizu jako obvykle a vyptával se, jestli jsem tě neviděla. Nechal ti dopis s upomínkou nájemného, mám dojem.“

„Zpozčila jsem se s nájmem.“

„To jsem si domyslela,“ řekla. „Každopádně, sedací souprava je pryč...“

„Tu jsem splácela,“ přerušila jsem ji.

„A taky nábytek z jídelny, sporák...“

„Sporák?“

„Ten prý byl taky na úvěr.“

Ztěžka jsem klesla na Celiinu pohovku. „To byl.“ Vzdychla jsem, protože už jsem si vzpomněla.

„Myslím, že by ti odvezli i auto, kdybys byla doma. Ještě že jsem je uviděla, protože se chystali vypáčit domovní dveře. Za tu škodu prý bys taky byla odpovědná.“ Odmlčela se. Pak důrazně pronesla: „*Hajzlové!*“, načež pokračovala: „Takže nakonec jsem jim odemkla klíčem. Promiň, Roz, ale právní dokumenty měli v pořádku. Zavolala jsem Dennise, aby se na ně nejdřív podíval, a on řekl, že se nemáš o co opřít.“

Dennis kdysi pracoval u advokáta. Co tam dělal, to tak docela nevím. Celia přirozeně navozovala dojem, že *byl* advokát, ale všimla jsem si, že

Dennis nejednou pohotově zdůrazňoval, že *vlastně nemá kvalifikaci*, aby dával právní rady.

Seděla jsem s hlavou v dlaních a ujišťovala Celi, že nevádí, když použila klíč. „Udělalas dobře,“ řekla jsem, protože lomila rukama a bylo znát, že nevěděla, jak budu reagovat.

„Připadalo mi nejlepší nalepit ten vzkaz na dveře, abys mohla George připravit. Pro dítě není nic hezkého, když najde domov bez nábytku.“

„Odesli mu PlayStation?“

Celia kývla.

„Stejně je to úplná blbost,“ prohodila jsem. „Typické pro jeho otce. Nemáme ani na benzin do auta, a on jde a koupí mu tohle. A George ho za to samozřejmě miluje. Myslí si o mně, že jsem zlá, když mu do té věci nemůžu kupovat hry.“

„To jsou celí chlapi. Nemají rozum.“

„Kristepane, Celie,“ teprve teď na mě naplno dolehla tíha toho, k čemu došlo. „Co budu sakra dělat?“

Nechala jsem George u Celie a vydala jsem se na inspekci domu.

Byl vykuchaný. Vzali věci, o kterých jsem ani nevěděla, že je vlastním, dokud nezmizely. Obrazy, které jsem neměla nijak zvlášť ráda. Kuchařské knihy, které jsem nikdy neměla čas přečíst, ale byly součástí mé minulosti, doby, kdy jsem se kochala domácností po několik krátkých, báječných měsíců po Georgeově narození.

Bylo to jako vrátit se do sedmdesátých let, kdy lidé neměli nic. Kdy byly holé asfaltové podlahy běžné a bedny od pomerančů sloužily jako noční stolky.

Dokonce i ve vestavěné kuchyňské lince zela hnusná díra tam, kde měl být sporák. V tu chvíli jsem dospěla k rozhodnutí nečelit problému dnes večer. George potřeboval rychle něco sníst, než se vydáme na Petřinu oslavu. „*Přijďte vyparádění! Uvažuj o koktejlkách!*“ napsala sestra na pozvánku stříbrnou metalickou fixou. A tak jsem zamířila zpátky k Celi s oblečením pro nás oba, připravená vyzvednout George, a v hlavě se mi nakvap formoval plán:

Dám si jednu velkou sklenici vychlazeného bílého Torres Vi a Sol U Královského erbu (nízké stropy, mosazné koňské postroje, přívětivá vůně piva ve vzduchu), zatímco George se bude ládovat cumberlandskou klobásou s hranolky, a teprve *pak* se budu zabývat nábytkovou krizí, přičemž Georgeovi vysvětlím realitu naší nové situace.

Dopis od domácího bude prostě muset počkat.

GEORGE SEDĚL NA PŘEDNÍM SEDADLE JEEPU s připínacím motýlkem pod bradou a ustaraným výrazem ve tváři.

„Budeme se muset nastěhovat k babi Dylis?“ zeptal se, když jsem dokončila vysvětlování, co se stalo s nábytkem, a udělala mu stručnou přednášku o onom zásadním principu: neutrácej víc peněz, než kolik máš.

„Ne,“ odpověděla jsem a zadoufala, že nevyčítal z mého hlasu nejistotu.

Právě jsme se chystali vjet na přívoz a přeplout přes jezero k Petřinu domu ve Windermere, takže George umkl. Musí se zdolat ošemetný úsek, kde rampa přívozu nasedá na okraj břehu. Pokud nejedete opatrně, můžete si očesat spodek auta. V jeepu to takový problém není, ale běda, když řídíte nízký sporták.

Jakmile jsem se úhledně zařadila a vypnula motor, řekla jsem Georgeovi, že může zase mluvit, jestli chce.

„Je to kvůli tátovi, vid’?“ zeptal se.

„Upřímně?“ odpověděla jsem. „Ano. Ale nemá smysl mu to vyčítat, protože to nikam nevede. Pustíme to z hlavy, dokud nebude po oslavě tetičky Petry. Dneska se budeme bavit a starosti necháme na zítra. Máme postele na spaní, máme tekoucí vodu a máme jeden druhého. Bude to dobré.“

Pravda však byla taková, že to dobré nebylo.

Když Winston odešel, nemohla jsem už splácet hypotéku na dům ani na podnikatelské prostory, a tak je zabavila banka. Navíc nadělal Winston

dluhy ve výši dvanácti tisíc na kreditní kartě vedené na nás oba, a teď jsem sotva pokrývala minimální měsíční splátky.

Ačkoliv jsem to nemohla zazlívát úplně jenom Winstonovi.

Před pěti lety byl život dobrý. Vydělávali jsme spoustu peněz, hojně utráceli (víc, než jsme měli) a mysleli jsme, že to tak bude pokračovat věčně. Jenže jedna událost způsobila změnu naší situace a my se nezměnili spolu s ní. Aspoň zdaleka ne dost rychle. Winstonova stavební firma přišla o velkou zakázku, a zkrátili mu pracovní dobu spolu s hodinovou mzdou. Nakonec jsme se rozešli. Winston odešel a já zůstala bez domova, přišla jsem o svůj luxusní nábytek i podnik a musela jsem živit malé dítě.

Pravděpodobně jsem v té chvíli měla vyhlásit bankrot, ale kombinace hrdosti a strachu, aby mi v budoucnu nezamítli úvěr, mi v tom zabránila. Půjčila jsem si od sestry trochu peněz na kauci, pronajala jsem si dům, na úvěr nakoupila pár kousků zařízení a teď, kvůli Winstonovi a obrovitému měsíčnímu úroku na kreditní kartě, jsem měla dluh ve výši téměř osmnácti tisíc liber.

Když jsem zaplatila nájem, výdaje za auto, potraviny, účty za domácnost, přívoz, školní družinu a splátky půjček, zbývalo mi ze mzdy z kliniky asi padesát liber měsíčně – pokud se nic nepokazilo. A věci se kazily často.

Pohlédla jsem na George, abych zjistila, jestli mu to, co jsem právě řekla, vyhovuje, a zdálo se, že ano. Začal se tvářit teskně, jako by už myslel na něco jiného. Děti. Tak odolné.

„Foxy mě kousla,“ pronesl po pár minutách.

„Už zase?“ zeptala jsem se a on přikývl. „Bolelo to?“

„Ne.“

„Ukaž,“ řekla jsem.

Natáhl ruku a na kloubu prstu měl malý otok, ale kůže zůstala neporušená.

„Neudělala to naschvál,“ vysvětloval, „někdy si nemůže pomoci. Asi nepoznala, že jsem to já. Je slepá? Celia říká, že je.“

„Slepne,“ potvrdila jsem. „Ačkoliv podle Dennise kočku odvedle vidí moc dobře.“

Měli jsme psa. Kdysi. Tříletého chundelatého křížence honícího psa,

kterého George pojmenoval Cesar po svém hrdinovi, „zaříkávači psů“ Cesaru Millanovi. George si přál psa ke každým Vánocům a narozeninám od chvíle, kdy se naučil mluvit. Když mu bylo šest, Winston a já jsme konečně podlehli, a nikdy neexistovalo šťastnější dítě než George Toovey.

O dva roky později a poté, co se Winston odstěhoval, musel pryč i pes. Snažili jsme se, aby to fungovalo. Ale nešlo to, protože byl problém najít pronájem nemovitosti, kam by směli psi, a taky kvůli množství hodin, které jsem trávila v práci. Ráda bych tvrdila, že George skočil na tu lež, co všichni rodiče říkají dětem, když vezou psa do útulku – jak bude pejsek žít někde na farmě, volně pobíhat a žít šťastně až do smrti –, ale George trval na tom, že zavolá do zvířecího útulku Zachraň mě, aby zkontroloval, jestli je Cesar v pořádku, a nějaká hodná paní mu sdělila, že ho adoptoval chlapeček zhruba v jeho věku, který si s novým společníkem nesmírně užívá.

George se přes to ještě pořád nedostal a odpočítával týdny, než se budeme moci přestěhovat z naší současné adresy na nějakou trvalejší, kde by směla být zvířata. Říkala jsem mu, že to hned tak nebude, ale byl nezdolný a stále si aktualizoval pejskařské dovednosti tím, jak sledoval Cesara Millana, kdykoli pobýval v domě Winstonovy matky. Štěstí jí přálo, měla Skye TV.

Usmála jsem se na George, natáhla ruku a pocuchala mu vlasy nad lysinou. „Miluju tě, vždyť víš,“ řekla jsem mu.

„Já tebe víc,“ odpověděl.

Jeli jsme se staženými okny, protože klimatizace zvyšovala spotřebu benzinu. Podél silnice se vršily kupky posečené trávy a vůně tlejícího sena se vznášela ve vzduchu. Dvojice kráčely zavěšené do sebe, mířily na večer do Bowness. George vystřčil loket z okna, jak to pozoroval u dospělých mužů. Jelikož však neměl dostatečně dlouhé paže, byl nucený opírat se nepohodlně o dveře.

Vlasy mi vlály do obličeje, pramínky se lepily ke rtěnce, některé se zachytávaly v miniaturních pantech mých slunečních brýlí.

Když jsme dorazili k Petře, zkontrolovala jsem si obličej ve zpětném zrcátku a rychle nanesla ještě trochu rtěnky a řasenky. S líčidly to moc neumím. Nezmiňuju to v tom smyslu jako ty protivné ženské – víte, když si